

23.12.2021

Sosiaali- ja terveystoimialan yksiköt

LAPSEN HOIDON JÄRJESTÄMINEN LÄHEISVERKOSTOSSA

Voimassa: 1.1.2022- 31.12.2031
Korvaa: Pysyväisohjeen 3.0.23; 17.12.2012
Luokka: Ydintoiminnot
Asiasanat: Lapsen hoito, läheisverkosto

1.	YLEISTÄ.....	2
2.	LAPSEN LÄHEISVERKOSTON KARTOITTAMINEN	3
3.	LAPSEN HUOLLON JA ASUMISEN JÄRJESTÄMINEN	5
	Sopimuksella:	5
	Tuomioistuimen päätöksellä:	6
4.	TIETOJEN LUOVUTTAMINEN LÄHEISVERKOSTOA KARTOITETTAESSA	7
5.	LAPSEN HOIDON TALOUDELLISTEN EDELLYTYSTEN TURVAAMINEN.....	8
	Etuuksien maksaminen:	8
	Elatusvelvollisuus:	8
	Lastensuojelulain 32 §:n 3 momentin mukainen päätös:	9

23.12.2021

---

1. YLEISTÄ

Lapsi voidaan sijoittaa kodin ulkopuoliseen hoitoon avohuollon tukitoimena (lastensuojelulaki 37 §), kiireellisenä sijoituksena (lastensuojelulaki 38 §) tai huostaan otettuna (lastensuojelulaki 43 §). Kun lapsen huoltaja sopii lapsensa hoidosta muutoin kuin tilapäisesti hoitajaksi ryhtyvän henkilön kanssa siten, että lastensuojelun työntekijät eivät myötävaikuta hoidon järjestämiseen, kyseessä on lapsen yksityinen sijoitus (lastensuojelulain 81 §).

Edellä mainittujen lisäksi lapsen hoito voidaan järjestää läheisverkoston kartoituksen tuloksena lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain mukaisesti (lastensuojelulaki 32 §). Kun kasvuolosuhteet lapsen kotona eivät turvaa hänen terveyttään ja kehitystään ja kun perheen tilannetta ei voida auttaa avohuollon tukitoimienkaan avulla, on harkittava lapsen hoidon järjestämistä kodin ulkopuolella. Tällöin on syytä aina ensin arvioida, voidaanko lapsen hoito ja huolenpito turvata siten, että lapselle läheinen henkilö ottaa lapsen hoitoonsa. Jos tähän päädytään, kyseinen läheinen henkilö määrätään joko hänen ja vanhempien välisen sopimuksen tai käräjäoikeuden päätöksen perusteella huoltajaksi vanhempien ohella.

Tämän vaihtoehdon huomioimisella toteutetaan yhtä lastensuojelulain keskeistä periaatetta: lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen kehitykseen turvataan lievimmällä riittävällä perheen autonomiaan kohdistetulla interventiolla. Lapsen hoidon järjestäminen hänen läheisensä luona on myös lapsen ja hänen vanhempansa yleensä helpompi hyväksyä, kun sijoittamisen lapselle vieraisiin olosuhteisiin.

Kun lapsen hoito järjestetään edellä mainituin tavoin, hoitajalle mikäli hän ei ole lapsen vanhempi, maksetaan hoitopalkkiota ja kulukorvausta, mikä perustuu siihen, että hänellä ei ole elatusvelvollisuutta lapseen nähden. Avohuollon tukitoimien tarve arvioidaan lapsen kulloisenkin tilanteen mukaisesti.

23.12.2021

Lapsen huoltoa koskevalla ratkaisulla ei voida ohittaa toimielimelle kuuluvaa velvollisuutta puuttua huostaanotolla lapsen olosuhteisiin, jos huostaanotolle on perusteet ja se on lapsen edun mukainen ratkaisu.

Lapselle ei synny oikeutta jälkihuoltoon sillä perusteella, että hänen hoitonsa on järjestetty läheisverkoston kartoituksen tuloksena lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain mukaisesti.

2. LAPSEN LÄHEISVERKOSTON KARTOITTAMINEN

Läheisverkoston kartoittamisen tarkoituksena on selvittää, löytyykö lapselle läheisistä henkilöistä joku, joka voisi ja haluaisi vastata lapsen hoidosta ja huolenpidosta, jolloin kodin ulkopuolinen sijoitus voitaisiin välttää. Lapselle läheisiä henkilöitä voivat olla esimerkiksi vanhempi, jonka luona lapsi ei asu, sukulaiset ja muut, joilla on läheinen suhde lapseen.

Lapsen läheisverkostoa tulee kartoittaa lapsen asiakkuuden eri vaiheissa. Läheisverkosto on tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan kartoitettava myös sijaishuollon aikana ja esimerkiksi lapsen sijaishuoltopaikan muuttamista valmisteltaessa.

Kartoittaminen tehdään lapsen iän ja kehitystason mukaisesti. Läheisverkostoa voidaan selvittää esimerkiksi keskustelujen, verkostokarttojen tai toiminnallisten menetelmien keinoin. Tärkeintä on selvittää, ketkä henkilöt ovat osallistuneet lapsen arkeen ja huolenpitoon aikaisemmin sekä ketkä ovat lapselle merkityksellisiä ja turvallisia aikuisia. Ensisijaisesti tulee aina selvittää lapsen sen vanhemman tilanne, jonka luona lapsi ei ole asunut. On selvitettävä, olisiko hänellä sellaiset olosuhteet, että hänen olisi mahdollista ottaa lapsi luokseen asumaan.

Yhtenä vaihtoehtona läheisverkoston kartoituksessa voidaan käyttää akuutti- tai läheisneuvonpitoa, jotka käynnistyvät sosiaalityöntekijän tai perheen aloitteesta. Neuvonpitoa kutsutaan ohjaamaan perheen tilanteeseen nähden ulkopuolinen koollekutsuja. Valmisteluvaiheessa koollekutsuja kartoittaa asiakasperheen kanssa perheelle tärkeät

23.12.2021

läheiset ja perheen asiassa olennaiset viranomaiset ja kutsuu heidät mukaan kokoukseen. Läheisneuvonpitoa ei voida järjestää ilman asianosaisten suostumusta.

Läheisverkoston kartoitus toteutetaan lähtökohtaisesti yhteistoiminnassa asianosaisten kanssa. Huoltajan suostumus ei ole kuitenkaan ehdoton edellytys läheisverkoston kartoittamiselle, jos on perustellusti syytä olettaa, että sillä löydetään toimiva vaihtoehto lapsen sijoitukselle. Tällöin on kiinnitettävä huomiota siihen, että lapsen hoitajaksi aikova henkilö pystyy ja on halukas turvaamaan lapsen ja hänen vanhempiansa välisen suhteen ja yhteydenpidon. Toisaalta on myös muistettava, että lapsen hoitoonsa ottava kykenee tarvittaessa myös rajaamaan yhteydenpitoa lapsen edun mukaisesti.

Esimerkiksi lapsen hoitajaksi ryhtyvän isovanhemman on tarvittaessa kyettävä suojaamaan hoidossaan olevaa lasta, jos lapsen vanhemman mielenterveyden epävakaus tai päihteiden ongelmallinen käyttö estää lapsen kannalta turvallisen yhteydenpidon.

Epävarmoissa tapauksissa sosiaalityöntekijä voi konsultoida perhehoidon palveluita siitä, vaikuttaako lapsen hoitajaksi aikova soveltuvan tehtävään. Perhehoidossa käytössä olevia arviointikriteerejä läheisverkostoon sijoittamiselle voi käyttää arvioinnin apuna myös suunniteltaessa lapsen hoidon järjestämistä hänen läheisverkostossaan lastensuojelulain 32 §:n mukaisella tavalla.

Perhehoidossa määriteltyjä ehdottomia esteitä läheisen ryhtymiselle sijaisperheeksi ovat muun muassa akuutti lastensuojelun asiakkuus, akuutti päihde- tai mielenterveysongelma, kriisi omassa elämäntilanteessa, toimintakykyä olennaisesti haittaava sairaus ja rikollinen elämäntapa. Silloin, kun selvitetään esimerkiksi sen vanhemman, jonka luona lapsi ei asu tilannetta ja valmiuksia ottaa lapsi luokseen asumaan, on syytä tarkoin arvioida, muodostavatko edellä mainitut seikat tosiasiallisen esteen huolehtia lapsesta vai olisiko este poistettavissa esimerkiksi avohuollon tukitoimin niin, että lapsen asuminen vanhempansa luona voisi toteutua lapsen edun mukaisella tavalla.

23.12.2021

Jos 12 vuotta täyttänyt lapsi tai tätä nuorempi, jos tämä on niin kehittynyt, että hänen tahtonsa voidaan kiinnittää huomiota, vastustaa siirtymistään tietyn läheisen henkilön hoitoon, asiaa ei ole syytä valmistella enempää. Kun lapsi on täyttänyt 12 vuotta, lapsen huoltoa tai asumista koskevan päätöksen täytäntöönpanoon ei voida ryhtyä vastoin hänen tahtoaan lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 2 §:n johdosta. Lain mukaan täytäntöönpanoon ei myöskään saa ryhtyä vastoin 12 vuotta nuoremman lapsen tahtoa, jos lapsi on niin kehittynyt, että hänen tahtonsa voidaan kiinnittää huomiota.

3. LAPSEN HUOLLON JA ASUMISEN JÄRJESTÄMINEN

Sopimuksella:

Jos lapselle läheisten henkilöiden verkostoa kartoitettaessa ilmenee, että vanhempi, joka ei ole asunut lapsen perheessä, kykenee vastaamaan lapsen hoidosta, vanhemmat voivat yhdessä sopia yksin- tai yhteishuollosta sekä siitä, että lapsi tulee asumaan tämän toisen vanhempansa luona (laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 7 §:n 1 mom. 1 k. ja 3 k.).

Vanhemmat voivat myös sopia muun henkilön kanssa, että lapsen huolto uskotaan vanhempien tai toisen vanhemman ohella kyseiselle henkilölle. Lisäksi vanhemmat voivat sopia tämän sopimuksella määrätyn huoltajan kanssa lapsen asumisesta hänen luonaan (laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 7 §:n 2 mom. 1 k. ja 7 §:n 3 mom. 1 k.).

Mikäli lapsen huoltajat ja lapsen tuleva hoitaja pääsevät lapsen huollosta ja asumisesta sopimukseen, lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tulee toimia yhteistyössä perheoikeudellisten asioiden yksikön lastenvalvojan kanssa läheisverkostoratkaisua valmisteltaessa. Lastensuojelussa on selvitettävä lapsen mielipide huoltoa ja asumista koskevaan asiaan ja ilmoitettava se

23.12.2021

lastenvalvojalle, jotta lastenvalvoja voi ottaa tämän huomioon sopimusta vahvistettaessa. Oheishuoltosopimuksen vahvistaminen edellyttää sitä, että lapsen huoltajavanhempi/vanhemmat ja oheishuoltaja kykenevät yhdessä tekemään päätöksiä lasta koskevista asioista.

Perheoikeudellisten asioiden yksikön lastenvalvoja vahvistaa sopimuksen, mikäli sopimus on lapsen edun mukainen. Tämän jälkeen sopimus on voimassa ja se voidaan panna täytäntöön kuten tuomioistuimen lainvoimainen päätös (laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8 §:n 5 mom.).

Tuomioistuimen päätöksellä:

Mikäli vanhemmat eivät pääse yhteisymmärrykseen lapsen huollosta ja asumisesta, asiasta päättää kärjäoikeus. Asia pannaan vireille hakemuksella, jonka voi tehdä lapsen vanhempi, huoltaja tai sosiaali- ja terveyslautakunta. Jos lapsi on huoltajan kuoleman johdosta jäänyt vaille huoltajaa, hakemuksen lapsen huollosta voi tehdä myös sukulainen tai muu lapselle läheinen henkilö.

Kärjäoikeus voi päättää, että lapsi määrätään vanhempien ja lasta hoitavan henkilön yhteishuoltoon, mitä on pidettävä pääsääntönä. Jos tämä ei ole mahdollista esimerkiksi lapsen vanhemman arvaamattoman ja väkivaltaisen käyttäytymisen johdosta tai tähän on muita lapsen kannalta erittäin painavia syitä, lapsen vanhempi voidaan vapauttaa lapsensa huollosta ja määrätä lasta hoitava henkilö yksin lapsen huoltajaksi.

Mikäli lapsen vanhempi tai huoltaja ei ole tehnyt lapsen huoltoa ja asumista koskevaa hakemusta, hakemuksen tekee juridisen tuen alayksikön lakimies. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä laatii lyhyehkön selvityksen siitä, miksi haettava lapsen huoltoa koskeva määräys on lapsen kannalta hänen etunsa turvaava ratkaisu. Lisäksi sosiaalityöntekijä pyytää 12 vuotta täyttäneeltä lapselta, vanhemmalta,

23.12.2021

---

huoltajalta sekä huoltajaksi ehdotettavalta henkilöltä vapaamuotoisen suostumuksen ja toimittaa asiakirjat juridisen tuen alayksikköön.

Jos asianosainen ei suostu suunniteltuun lapsen huoltoja ja asumista koskevaan ratkaisuun, tämä kieltäytyminen sekä sen mahdolliset perusteet kirjataan selvitykseen. Selvitykseen on myös perusteltava, jos henkilöä ei ole tavoitettu suostumuksen saamiseksi. Kun esimerkiksi lapsen vanhempi vastustaa lapsen asumisen muutosta toisen vanhemman luo, käräjäoikeus varaa hänelle tilaisuuden tulla kuulluksi, mutta vastustaminen ei estä hakemuksessa vaaditun lapsen asumista koskevan määräyksen antamista, jos se on perusteltua lapsen huolenpidon turvaamisen kannalta.

Kun lapsi on sosiaali- ja terveyslautakunnan huostassa tai kiireellisesti sijoittama, lautakunnalla on oikeus päättää muun muassa lapsen olinpaikasta (lastensuojelulain 45 §:n 1 mom. ja 38 §:n 4 mom.). Näiden erityissäännösten vuoksi käräjäoikeus ei voi antaa määräystä huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olevan lapsen asumisesta. Lapsen ollessa kiireellisesti sijoitettu asia lienee järjestettävissä siten, että käräjäoikeudelta pyydetään määräystä lapsen asumisesta tulevan hoitajansa kanssa siten, että määräys tulee voimaan vasta lapsen kiireellisen sijoituksen päättyessä. Niissä tilanteissa, kun lapsen huostassapidon lopettamista valmistellaan, käräjäoikeudelle voidaan tehdä hakemus lapsen asumisesta muun huoltajan kanssa ja tällöin hakemuksessa vaaditaan, että määräys tulee voimaan lapsen huostassapidon päättyessä.

Jos lapsen hoitoonsa ottanut läheinen on lapsen ainoa huoltaja, hän päättää yksin kaikista lapsen asioista, myös asumisesta.

4. TIETOJEN LUOVUTTAMINEN LÄHEISVERKOSTOA KARTOITETTAESSA

Kun lapsen läheisverkostoa kartoitetaan yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa, lasta ja perhettä koskevia sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 14 §:ssä ja 15 §:ssä salassa pidettäviksi

23.12.2021

säädetyt tiedot luovutetaan läheisverkoston jäsenille huoltajien antaman mainitun lain 16 §:ssä tarkoitetun suostumuksen perusteella.

Tilanteissa, joissa huoltaja kieltää tietojen luovuttamisen, niitä voidaan kuitenkin antaa henkilöille, joiden mahdollisuuksia vastata lapsen huolenpidosta arvioidaan. Tämä edellyttää, että kartoitus on lapsen kannalta paras tapa pyrkiä selvittämään vaihtoehtoja hänen sijoitukselleen sijaishuoltoon ja tieto on tarpeen lapsen edun vuoksi (sosiaalihuollon asiakaslain 17 §).

5. LAPSEN HOIDON TALOUDELLISTEN EDELLYTYSTEN TURVAAMINEN

Etuuksien maksaminen:

Ensisijaisesti lasta hoitavalle ja huoltajaksi määrätyle henkilölle tulee turvata lapsilisä, johon hänellä on lapsesta huolehtivana henkilönä oikeus lapsilisälain 6 §:n perusteella. Tarvittaessa Kelalle voidaan tehdä esitys lapsilisän maksamisesta lapsen hoitajalle (lapsilisälaki 12 § 2 mom.).

Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 15 §:n 1 momentin mukaan lasten kotihoidon tuki maksetaan sille vanhemmalle tai muulle huoltajalle, joka lasta pääasiallisesti hoitaa.

Jos lapsen hoidosta ja kasvatuksesta huolehtii muu kuin vanhempi tai muu huoltaja itse, voidaan tuki, milloin siihen on erityistä syytä, maksaa tälle henkilölle (15 §:n 3 momentti).

Elatusvelvollisuus:

Kun lapsen huolto on määrätty vanhempien ohella tai sijasta lasta hoitavalle henkilölle, vanhemmat ovat edelleen lapsen elatuksesta annetun lain perusteella elatusvelvollisia lapseensa nähden, toisin kuin määrätty huoltaja, jos tämä ei ole lapsen vanhempi.

Koska vanhemmat ovat elatusvelvollisia, tulee molemman vanhemman osalta tehdä elatussopimus, jolla hän sitoutuu suorittamaan elatusapua lapselleen.

23.12.2021

Jos vanhemmalla ei ole maksukykyä, tehdään sopimus, jolla vahvistetaan elatusvelvollisuus, mutta suoritettavan elatusavun määrä on vanhemman puuttuvan elatuskyvyn vuoksi 0 euroa. Vanhempien tehdessä lapsensa elatusta koskevan sopimuksen, he eivät voi toimia lapsen edustajina, vaan tälle on haettava edunvalvojan sijainen. Elatussopimuksen vahvistaa perheoikeudellisten asioiden yksikön lastenvalvoja.

Jos kyseessä on niin sanottu 0-sopimus, Kela maksaa elatustuen lasta hoitavalle henkilölle elatustukena, jota ei peritä elatusvelvolliselta vanhemmalta takaisin.

Jos taas elatusvelvollinen vanhempi laiminlyö vahvistetun elatusavun määrän suorittamisen, lapsen hoidosta vastaava huoltajaksi määrätty henkilö voi hakea Kelalta elatustuen (elatustukilain 11 §:n 2 mom.). Tässä tilanteessa elatusvelvollisen vanhemman maksamattomat elatusavut siirtyvät Kelan perittäviksi.

Lastensuojelulain 32 §:n 3 momentin mukainen päätös:

Läheisverkostoratkaisu perustuu käräjäoikeuden päätökseen lapsen huollosta tai vanhempien tekemään sopimukseen. Tästä johtuen läheisverkostoratkaisusta ei tehdä muuta päätöstä kuin lastensuojelulain 32 § 3 momentin mukainen päätös. Kyseessä on maksupäätös, ei sijoituspäätös. Läheisverkoston kartoituksesta kirjataan dokumentti: Yhteenvedo läheisverkoston kartoituksesta.

Lastensuojelulain 32 §:n 3 momentti velvoittaa lastensuojelua turvaamaan lasta hoitavalle ja huoltajaksi määrätylle henkilölle tarvittaessa perhehoitolaissa säädetyt edellytykset lapsen hoitamiseksi. Perhehoitolain 16 §:n 3 momentin mukaan, kun lapsen hoito ja huolenpito on järjestetty kodin ulkopuolisen sijoituksen sijasta läheisverkoston kartoituksen perusteella huoltajuus- tai oheishuoltajuusmääräyksellä muun kuin biologisen vanhemman luona, tulee lasta hoitavalle henkilölle maksaa perhehoitolain 16 §:n mukainen hoitopalkkio, 17 §:n mukainen kulukorvaus ja 18 §:n mukainen käynnistämiskorvaus.

23.12.2021

Hoitopalkkio, kulukorvaus ja käynnistämiskorvaus maksetaan Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan vuosittain tekemässä päätöksessä määrätyn suuruisena. Käynnistämiskorvauksella katetaan hoidon käynnistämisestä aiheutuvia ylimääräisiä kuluja, joita voivat olla esimerkiksi asuntoon kohdistuvat korjaus- ja muutostyöt, kalusteet ja yksilölliset tarvikkeet ja harrastusvälineet.

Lähtökohtana on, että lasta hoitavalle henkilölle maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus. Esimerkiksi erityishoitopalkkiota maksetaan vain poikkeuksellisesti ja lääkärintodistuksen perusteella, kun lapsen hoito on hänen sairautensa tai vammansa johdosta erityisen vaativaa ja sitovaa. Päätöksen erityishoitopalkkiosta tekee avohuollon sosiaalityön johtava sosiaalityöntekijä.

Hoitopalkkion ja korvausten maksamisessa noudatetaan Helsingin perhehoidon voimassa olevia maksuperusteita.

Hoitopalkkio, kulukorvaus ja käynnistämiskorvaus ovat veronalaista tuloa.

Ensimmäisen päätöksen hoitopalkkion ja kulukorvauksen sekä käynnistämiskorvauksen maksamisesta avohuollon tukitoimena lastensuojelulain 32 §:n 3 momentin mukaisesti tekee lastensuojelun avohuollon sosiaalityön johtava sosiaalityöntekijä kahden ensin mainitun osalta kalenterivuodeksi kerrallaan. Sosiaalityöntekijä valmistelee päätöksen, johtava sosiaalityöntekijä päättää ja toimistos sihteeri laittaa päätöksen toimeen (huolehtii tiedoksisaannista ja siirtää hoitopalkkion ja kulukorvauksen sekä käynnistämiskorvauksen maksatuksen palkanlaskijalle). Palkanlaskentaan toimitetaan jäljennös palkkiota ja korvausta koskevasta päätöksestä sekä lasta hoitavan henkilön verokortti. Jatkopäätökset voi sosiaalityöntekijä tehdä tarvittaessa itse.

Lastensuojelulain 16 a § säättää siitä, mikä kunta vastaa lastensuojelun kustannuksista. Lain 16 a §:n 3 momentin mukaan lapsen sijaishuollon kustannuksista vastaa se kunta, jossa lapsen sijaishuollon järjestämisen tarve on syntynyt. Perhehoitolain nojalla oheis- ja sijaishuoltajalle maksettavassa palkkiossa ja kulukorvauksessa ei

23.12.2021

sanamuodon mukaisesti tulkiten ole kyse sijaishuollon kustannuksista. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisuihissa KHO: 2020:143 ja KHO: 2020:144 katsonut, että lastensuojelulain 16 a §:n 3 momentin sijaishuollon kustannusvastuuta koskevaa säännöstä on sovellettava myös tilanteessa, jossa kodin ulkopuolinen sijoitus on vältetty läheisverkoston kartoituksen perusteella oheishuoltajuus- tai sijaishuoltajuusmääräyksillä lastensuojelulain 32 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Näin ollen kunta, jossa sijaishuollon tarve on syntynyt ja joka on myötävaikuttanut lapsen hoidon ja huolenpidon järjestämiseen oheishuoltajuus- tai sijaishuoltajuusmääräyksellä, on vastuussa oheishuoltajalle maksettavien perhehoitolain mukaisten hoitopalkkion ja korvausten kustannuksista. Kustannusvastuu jää myötävaikuttaneelle kunnalle, vaikka lapsen kotikunta muuttuisi oheishuoltajuusjärjestelyn seurauksena.

Lapsen muuttaessa oheishuoltajuusjärjestelyn seurauksena toiseen asuinkuntaan lastensuojelun sosiaalityön järjestäminen siirtyy uuteen asuinkuntaan. Kunnat voivat sopia järjestämisvastuusta toisinkin, jos se on lapsen edun mukaista.

Kun lapsen hoito läheisverkostossa päättyy, lopetetaan hoitopalkkion ja kulukorvauksen maksaminen seuraavan kuukauden alusta lukien.

toimialajohtaja

vs. perhe- ja sosiaalipalvelujen
johtaja

23.12.2021
